

HADRIÁN 7

30/6/2022

festivalregiony.cz

Zpravodaj Mezinárodního
divadelního festivalu Regiony

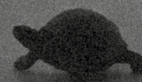
REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ

PETR HAŠEK:
BAROKO NEMUSÍ
BÝT JÍZDA NA
MRTVÉM KONI

CO TO JSOU
OLOMOUCKÉ
CUCKY?

DOMINIK TELEKY:
TEĎ JE DIVNÁ DOBA

TÉMA LEGENDY

MILÍ FESTIVALOVÍ NÁVŠTĚVNÍCI,

dnes máte být opřádáni legendami. Takové je dnešní téma a plná legend budou i některá dnešní představení. Ve čtyři ve stanu před Divadlem Drak si můžete připomenout legendu o Golemovi, v pět na hlavní scéně tamtéž legendárního barokního malíře Petra Brandla, v sedm hodin v Klicperově divadle legendami opředený národ Chazarů nebo v devět klasicky na Jižních terasách dnes již legendární *Školní výlet*.

Řada z vás jistě taky někdy zatoužila stát se legendou. Chtěli jste už v dětství vstoupit do historie jako fotbalová, gymnastická, hudební nebo taneční legenda. Někdo možná i jako legenda komunálních služeb. Určitě byli ale v historii i tací, kteří by se raději legendami nestali. Maně mě napadá sv. Jan Nepomucký, ale zřejmě by to platilo pro každého svatého mučedníka. Celou dobu tady ale mluvíme pouze o lidech známých, o lidech, jejichž jména jsou notoricky známá, plní učebnice dějepisu a historio-grafické publikace, encyklopedie a slovníky, rozhlasové pořady, televizní dokumenty a tak dál a tak dál. Slyšeli jste ale někdy o vietnamském stánkaři, který na tábořském festivalu Mighty Sounds na požádání ztlumí plyn pod nudlemi, vytáhne kytaru a vypálí s přízvukem perfektní *Stánky*? Já až do úterka, kdy mi o něm vyprávěl redakční kolega Petr KlariN, taky ne. Anebo slyšeli jste o pražském pankáčovi, jehož celá Praha znala pod přezdívkou Herák a kterého jste mohli před nějakými dvaceti lety potkávat téměř na každé akci, pak ale záhadně přestal a začalo se proslýchat, že zmizel někde v Rusku? Patrně ne, já na něj ale zapomenout nemůžu.

Takových příběhů je hromada a nakonec i každý z vás je pro někoho určitě taky legenda. Milí festivaloví návštěvníci, dnes máte být opřádáni legendami, ale sami jimi jste. A tak tu legendy hrají pro legendy a jednou bude i festival legendou a tyhle řádky nejsou nic jiného než čistá legendistika. A tenhle den a večer bude zcela jistě nezapomenutelný. Ostatně jako kterýkoliv jiný den a večer.

Dominik Melichar

Redakce
Lenka Dombrovská (šéfredaktorka)
Petra Zachatá (editorka)
Dominik Melichar (korektury)
Jan Motal (dětská stránka)
Petr KlariN Klár a Viktor Hájek
Redakční kontakt: lena.ds@seznam.cz

Sazba: Čarokrásno kolektiv
Foto: Archivy divadel
Tisk: Martin Sedláček

Festival pořádá
Klicperovo divadlo, Divadlo Drak, kontrapunkt
www.festivalregiony.cz

TIPY REDAKTORŮ NA DNESNÍ DEN

Předposlední večer festivalu bude možno zažít hned několik spektakulárních a netradičních představení. Ve tři hodiny ve Studiu Beseda začíná pozoruhodná pohybová performance *Last Drop*. Jan Stránský a Jan Čtvrtník skrze gesta a obrazovost choreografie předvedou divákům dialog o možnostech a nemožnostech soužití dvou lidských bytostí. V šest hodin v Městské hudební síni proběhne *Suitcaseboarding* kolektivu tYhle. Za neotřelých interakcí s prostorem, objekty, ale i herců navzájem bude tematizován fenomén cestování. Na představení bude sledování nevěšdní herecké techniky přinejmenším stejně použitavé jako jeho obsah. A do třetice koncert: o osmé hodině začne v Lodivadle koncert kapely Serge X. Hudebnická čtveřice svým názvem odkazuje na charismatickou filmovou postavu jakožto ironický *nomen omen*. Žánrově hrají alternativní pop-rock a v Hradci Králové mají silné jádro příznivců.

Viktor Hájek

Čtvrtek, postmoderny čas! Vehementní hypnotická krása zavládne od 19:00 na Hlavní scéně Klicperova divadla. Brněnská Husa na Provázku na Regiony přiváží okouzlující inscenaci Pavičova *Chazarského slovníku* v režii Jana Mikuláška. Vynikající kolektivní herectví, bezbřehá imaginace a nepovrchní humor na půdorysu dějin jednoho polozapomenutého národa. Nechejte se pohlítní! Podobně intenzivní nášup pak od 22:15 v Atriu Radnice slibují pražští Oldstars, kteří se po svém chopí Schimmelpfennigova dramatu *100 songů*.

Petr KlariN Klár

DOMINIK MELICHAR (*1987)

ORFEE (FRAGMENT)

a tehdy se oči národa upřely na měsíc a vůbec nic se nestalo a struny tvé lyry se stahují kolem prstů kolem břicha sebíka naklánějí se do zvýšených břehů louže a tvému národu je to jedno pominula éra veřejných gilotin elity pítvají distančně a terén uchovávají v čistotě za poloprůhlednými skly defilují ramenatá substantiva a hluboce rýhují příkopy a z druhé strany jednou zaprší a příkop v noci zbohatne a se dnem zchudne až národ zase periskopy vytáhne a pak je tu pravda co se posrala hovnem a pak je tu pravda jak ji romantizuje ministerstvo průmyslu a církev a ministerstvo životního prostředí

BAROKO NEMUSÍ BÝT JÍZDA NA MRTVÉM KONI

V rámci oslav dvaceti let existence uvede soubor Geisslers Hofcomoedianten na Regionech čtyři inscenace. Režisér a umělecký vedoucí souboru Petr Hašek v rozhovoru přiblížil, jak Geissleři propojují barokní umění se současným jazykem a moderními divadelními postupy.

Jak Geisslers Hofcomoedianten slaví své letošní výročí?

Geissleři si ledaccos už nadělili a ještě plánují nadělit. Oslavy jsme zahájili v srpnu loňského roku na dvacátém ročníku festivalu THEATRUM KUKS, kde jsme pokřtili kompilační CD *Napříč*, chronologicky zachycující vývoj hudební složky našich inscenací poslední dekády. Poté jsme si splnili sen a nastudovali inscenaci s živým orchestrem a chlapeckým pěveckým sborem na motivy parodického operního libreta Heinricha Rademina s novou hudbou Tomáše Hanzlíka *Římská Lukrécie*. Uváděli jsme ji po několik večerů jako site-specific nomádskou operní travestii pod Hlávkovým mostem v Praze. Připravujeme i kompletní zvukovou nahrávku opery. Dále finalizujeme publikaci *Let's barock!*, která zachycuje dvacetiletou tvorbu GH na půdorysu toho, co barokní divadlo přineslo vývoji divadla a v čem může být inspirativní pro divadlo současné. Pro tento sborník studií, který by měl vyjít v atraktivní a hravé podobě na konci tohoto roku, jsme oslovili řadu renomovaných odborníků. Aktuálně zkoušíme výroční operní disco muzikál *Pudl a pudr aneb Fantastické počátky barokního divadla v Čechách*, jenž zahrnuje řadu odkazů na naši předcházející tvorbu. Oficiální premiéru plánujeme na začátek příští sezony.

Kde a jak hledáte barokní texty, osobnosti, inspirace pro své projekty?

Čteme a aktivně se o toto období zajímáme. Jsme v kontaktu a bavíme se s lidmi, kteří jsou barokem obdobně okouzleni jako my. Jsem až překvapený, kolik lidí je touto etapou našich kulturních dějin zasaženo a inspirováno. Nehledě na to, že přímo v našich řadách se nacházejí

renomovaní odborníci na baroko. Ať je to již náš zakladatel, významný muzikolog prof. Stanislav Bohadlo nebo naše výkonná ředitelka Kateřina Bohadlová, která je i autorkou řady překladů textů a pramenů, ze kterých naše inscenace vycházejí.

Geisslerovské inscenace se vyznačují hledačstvím – nezpracováváte známé texty, často také vznik her iniciujete, a především se snažíte o to, aby byly inscenace formálně odlišné. Vidíme tak hudební, loutkové, předmětové, výtvarné, pouliční a zatím nepojmenované inscenace. Je vaším stylem různost?

Náš styl jsme si pojmenovali termínem *nové baroko*. Stejně jako v baroku se i my snažíme „vizualizovat stavy duše“, a proto vždy vytyčenému tématu hledáme adekvátní a silnou divadelní formu. Chceme aktivizovat všechny smysly diváka a také ho překvapovat. Baroko bylo velmi hravé a užitymi prostředky bohaté a tím je i, myslím, charakteristická naše poetika. Dramaturgicky se asi vyznačujeme hledačstvím, ale v inscenační praxi spíše hravostí. Tato zdánlivě bezbřehá hravost však klade vysoké nároky na hereckou složku, herci musejí být schopni obsáhnout a ovládnout řadu hereckých stylů a disciplín od pouličního divadla přes divadlo loutkové, činoherní v podobě veršovaného dramatu až po operu.

Proč jste si vybrali pro své inscenace osobnosti kata Jana Mydláře (27 Exekuční show Jana Mydláře) a malíře Petra Brandla (Tři ženy a zamilovaný lovec)? Co inscenace – kromě vaší režie a baroka – spojuje?

K oběma osobnostem jsme se dostali víceméně náhodou, nebyli nějak programově v našem dramaturgickém hledáčku. U Mydláře tomu bylo tak, že nás nejprve zaujalo téma Bílé hory jako zprofanovaného symbolu národní prohry, k jehož 400. výročí jsme chtěli připravit autorskou inscenaci. Když jsme sbírali rešerše a zabývali se českým stavovským povstáním detailněji, přišla nám výmluvnější jiná událost, a to jedna z největších exekucí našich dějin – poprava sedmadvaceti pánů na Staroměstském náměstí. Kdo všechno byli ti popravení a jaká byla jejich vina a účast na snaze o nějakou společenskou změnu? Když jsme pak vymýšleli formát inscenace, začal se nám jako průvodce-konferenciér nabízet vykonavatel exekuce kat Mydlář. Jeho romantizujícím příběhem jsme tuto exekuční show orámovali.

K Petru Brandlovi jsme se dostali přes zakázku. Oslovil nás obdivovatel a znalec díla tohoto malíře Jan Lojda, kterému přišlo líto, že Národní galerie zrušila plánovanou velkou retrospektivní výstavu k 350. výročí narození Petra Brandla. Oslovil nás s otázkou, zda by místo expozice nemohla vzniknout inscenace. *Tři ženy a zamilovaného lovec* pak po barokním vzoru i částečně zadotoval – stal se mecenášem.

Na festivalu jste již hráli *Zelenavého ptáčka*, což je pokračování Gozziho pohádky *Láska ke třem pomerančům*, kterou jste inscenovali před desíti lety. Proč jste se rozhodli k tomuto autorovi vrátit?

Lákalo nás vrátit se k již námi interpretovaným postavám a s odstupem času je rozvíjet. Půjde navázat, kde jsme před deseti lety skončili? Lákalo nás zabývat se myšlenkou, co se stane s postavami po pohádkovém happyendu a co přináší život v přepychu. Nehledě na to, že první díl *Lásky ke třem pomerančům* máme po celou dekádu stále na repertoáru a v závěru slibujeme, že: „*dvojka bude již brzy ve vašich divadlech!*“. Gozziho texty jsou výzvou, protože jsou téměř neinscenovatelné svou fantasmagoričností a řadou dobových odkazů, pomocí kterých se Gozzi vypořádával se svými soupeřníky. Vyžadují výrazné autorské zásahy, aktualizace a reinterpretace.

Festivaloví diváci už také zhlédli pouliční projekt na motivy soch Ctností a Neřestí od Matyáše Brauna *Jedem s medem!*. Jak se zrodil nápad vytvořit tuto inscenaci?

Projekt *Jedem s medem!* vznikl před třemi lety k příležitosti založení unikátní galerie *Braunova socha loutkou* v Kuksu, kde je vystavena kolekce padesáti ručně řezaných marionet z dílny Jiřího Nachlingera, jež je inspirována jedinečným sochařským dílem Matyáše Brauna. Poprvé v naší tvorbě jsme se zaměřili na lidové baroko, které v naší kultuře přetrvávalo ještě dlouho po uplynutí barokní éry. Proto i naše pouliční trilogie je v každé z částí inspirována jinou formou, v níž baroko přežilo až do 20. století – kramářskou písní, baladickou legendou a lidovou loutkovou hrou na biblické téma.

Dvacet let je dlouhá doba, jakými proměnami soubor prošel? Jakých divadelních snů a ideálů jste se museli vzdát? Jaké stále máte?

Geissleři od svých amatérských studentských počátků prošli dlouhou cestou postupné profesionalizace a budování stálého – ale i neustále se obměňujícího – produkčního, provozního a uměleckého zázemí. Snažili jsme se přesvědčit řady diváků, že „*baroko nemusí být jízda na mrtvém koni!*“. A někteří už i dokonce dokáží správně vyslovit a napsat název našeho souboru. Našich divadelních snů a ideálů se většinou vzdáváme, až když si je splníme... Snů máme stále ještě dost, ale ten největší je, aby se z naší tvorby nikdy nevytratilo společné „ochotnické“ nadšení pro věc, kumulující se energie, přátelství, nadhled a hra.

Ptala se Lenka Dombrovská

CO TO JSOU OLOMOUCKÉ CUCKY?

Divadlo na cucky se nachází v centru Olomouce na Dolním náměstí. Zvenčí prostor vypadá jako útulná kavárna se zahrádkou, kterých je kolem spousta. Uvnitř však zjistíte, že za barem vede chodba dál dozadu. Zde se ocitáte v Galerii XY. Tato galerie je od roku 2015 místem pro vernisáže prezentantů místní nezávislé galerijní scény. Zároveň prostor slouží jako malé foyer divadelního sálu. Divadelní sál také není nijak veliký, vejde se do něj padesát diváků.

Historie divadla sahá do roku 2003, kdy svá představení hrálo v olomouckém Domě armády. Během let se několikrát vyměnilo vedení či se změnila domovská scéna (hrálo se například doslova na půdě univerzity). Divadlo na Dolním náměstí a v dnešní podobě funguje od roku 2017.

Repertoár má poměrně pestrý. Hrají se tu čistě komediální inscenace, třeba *Úvod do současné trapnosti*, i politické provokace: *Opletal* – postmoderně pojaté pátrání po opravdových českých hrdinech a obětech totalitních režimů.

HLEDÁNÍ NOVÉHO ČLOVĚKA

Mou dnešní pozvánku k neformální rozpravě o životě v umění i mimo ně přijal herec brněnské divadelní legendy Husa na provázku, folklorní tanečník, celoživotní romantik a především skvělý přítel pan Dominik Teleký. Užijte si ji dosyta!

Dominiku, jak bys definoval režijní přístup Jana Mikuláška?

Honza je režisér s neobyčejným citem pro obrazovost a střihovou skladbu. Dokáže během vteřiny proměnit celý jevištní obraz a situaci. Skvěle taky pracuje s atmosférotvornou hudbou. Když pustí muziku, okamžitě chápu, co situaci myslí, jaká v ní má zavládnout nálada.

Mohl bys prosím stručně popsat okolnosti vzniku scénické adaptace *Chazarského slovníku*?

Chazarský slovník je specifické dílo, a když se řeklo, že ho v Huse budeme dělat, všechny divadelní bedny a mozky udělaly: Óóó, jak to je možné, co s tím chcete dělat? Když jsme z něj na soustředění četli, pochopil jsem, co tím óóó myslely – bylo to strašně kvantum informací a vůbec jsem nevěděl, co si s nimi počít. Po přečtení knihy bych o ní asi nedokázal říct vůbec nic – byla to změť symbolů, odkazů, informací a příběhů. My jsme je pojali strukturovaně, formou encyklopedie a během představení promítáme jednotlivá hesla, která spolu nějak souvisí a vytváří jakýsi obraz, názor. Nechám na diváky, jestli je to obraz chazarského národa nebo dnešní společnosti, civilizace, toho, co je dnes pro člověka důležité. Mozaiku si může každý poskládat sám, ale jednotlivá hesla dávají smysl sama

Cucky však umí zahrát i psychologické drama: příkladem je experimentální online představení *Psi malých ras*, které vzniklo během lockdownu. Příběh prostřednictvím tří hereček, jež ztvárňují jedinou postavu, ukazuje deprimující výjevy ze života v léčebném ústavu.

Otisky, kterými se budou Cucky na Regionech prezentovat, jsou autor-ská inscenace založená na osobních vzpomínkách režiséra Štěpána Gajdoše a herců Ivany Plíhalové a Viktora Zavadila. Pětadvacetiletý režisér Štěpán Gajdoš o svém spojení s tímto městem prozradil: „*Jsem z Olomouce. Teda nejsem úplně od začátku z Olomouce, ale většinu dětství jsem strávil v Olomouci, tak říkám, že jsem z Olomouce. A když jsem dostal nabídku v Olomouci zkoušet, měl jsem radost, že se můžu tak trochu vrátit. Divadlo na cucky je navíc divadlem, kde jsem ještě během studia na základce viděl jedno z prvních představení, které mi ukázalo, že se dá dělat divadlo taky trochu jinak. Strašně všem z Cucků fandím v jejich práci a jsem rád, že jsem se do ní mohl inscenací Otisky zapojit.*“

Otisky lze označit jako sentimentální inscenaci o genui loci Olomouce. Gajdoš o námětu inscenace prozradil, že ho fascinuje téma vzpomínek uchovaných do míst, ve kterých žijeme nebo ve kterých

jsme žili, jak se na těchto vzpomínkách podílíme a jak je utváříme, jaký po sobě zanecháváme otisk. Dalším impulzem pro vznik této inscenace prý bylo obsazení herců, jelikož Viktor Zavadil i Ivana Plíhalová jsou oba také z Olomouce.

Na otázku, zda *Otiskům*, které pracují s olomouckými realitami, plně porozumí i diváci, kteří v Olomouci nikdy nebyli, Gajdoš odpověděl: „*Jsem na to sám zvědavý. Ale věřím tomu tématu a věřím, že je přenosné. Každý má své vzpomínky uchované do míst spojených se svým životem. Na divadelním festivalu by navíc mohlo ještě více rezonovat metadivadelní téma inscenace. Tak uvidíme...*“

Viktor Hájek

Taky ses začal trochu věnovat dráze komika televizního – po vzoru přítele z ostravského divadla Mir jste se rozhodli natočit televizní seriál.

Ano, s kolegy Daliborem Bušem a Tomáše Žilinským jsme oslovili našeho kamaráda režiséra Radima Svobodu a rozhodli se natočit seriál. V době covidové jsme to začali realizovat. Vymysleli jsme pár bodů, kolem kterých by se to mohlo točit, ale seriál byl čistě improvizovaný – každý dialog, každá scéna vznikaly až na místě. Věděli jsme jen, kam by se měl děj zhruba posunout. Paradoxně jsme to ale začali natáčet, až když se zase uvolnil divadelní provoz a bylo toho úplně nejvíce, protože se doháněly resty. Je zázrak, že se to povedlo – a k tomu s řadou známých osobností a celé zadarmo. Byla to velká paráda. K improvizaci inklinujeme všichni tři, ale vymyslet něco před kamerou, zafixovat to a natočit z různých úhlů bylo úplně o něčem jiném. Hrozně jsme si to užívali.

V každém díle jste měli slavného hereckého hosta. Jak probíhal výběr?

Jednoduše z osob, které mohly a zároveň jim nevadilo pracovat zadarmo – tím se výběr zúžil asi na pět herců.

V Huse se aktuálně věnujete hledání nového člověka. Kdo to podle vás je?

Teď je divná doba, přišla válka, taky už dlouho žijeme v době covidové. Novým člověkem podle mě může být každý, kdo dokáže odpustit a podívat se na věci novým pohledem. Na všechno, co zažíváme, a po nových zkušenostech. Je to podle mě pohled pokory a odpuštění. Sobě i ostatním.

Ptal se Petr KlariN Klár

OPULENTNÍ HOSTINA

K ROMÁNU CHAZARSKÝ SLOVNÍK MILORADA PAVIČE

„Avram Branković pochází z rodiny, která přesídlila z jihu do Podunají poté, co se srbská říše dostala pod tureckou nadvládu, stojí v důvěrné zprávě Nikóna Sebasta vídeňskému dvoru. Členové tohoto rodu, zachvácení vlnou hromadných odchodů z území obsazeného Turky, se v 16. století vystěhovali do Lipovy a Janopolského okrsku. Od té doby se o sedmihradských Brankovičích říká, že lžou rumunsky, mlčí v řečtině, počítají v jazyce Arumunů, v kostele zpívají rusky, nejmoudřejší jsou v turečtině, a jedině když chtějí zabít, promluví svou mateřštinou – srbsky.“

Zhruba tak vypadá část hesla *Chazarského slovníku* srbského spisovatele Milorada Paviče. *Chazarský slovník* je postmoderní román postavený na slovníkových heslech fiktivních i skutečných lidí nějakým způsobem spojených s národem Chazarů. Pokud tápete, vězte, že říše Chazarů se rozkládala mezi Černým a Kaspickým mořem kolem 7. a 10. století. Byl to národ kočovníků turkotatarského původu, který si úspěšně podmaňoval okolní národy a za spojení proti Rusům a Arabům považoval Byzanc – dva byzantsí císaři si dokonce vzali za manželky chazarské princezny. Rusové však nakonec Chazarskou říši dobyli a dodnes se na ni zachovala jediná památka – pevnost Sarkel (chazarsky „bílý dům“) na levém břehu dolního toku řeky Don.

Milorad Pavić coby syn postmoderny pojal svůj nejslavnější román jako hru, kterou lze číst lineárně, fragmentárně, podle speciálních značek označujících „křesťanské, islámské nebo hebrejské prameny o chazarské otázce“, jak píše autor v „úvodních poznámkách k doslovu“,

ale také od konce anebo diagonálně. Potenciálních čtecích tras je mnoho, Pavić v jednom rozhovoru sděluje, že když byl *Slovník* převeden do elektronické podoby, ukázalo se, že je možné ho číst ve více než dvou a půl milionu kombinacích. Při jeho čtení se vám může připomenout Ecův koncept „Otevřeného díla“, Borgesovy povídky, lexikografický rámec pak může dát vzpomenout na „inventarizační hru“ v románu *Život návod k použití* Georgese Pereca a ona fragmentárnost a diskontinuita pak nachází své geny v románu *Nebe peklo ráj* Julia Cortázara. Kdo má zálibu v magickém realismu, i pro něj je *Chazarský slovník* ideálně stráveným časem. Na ploše 100 000 slov se Pavićovi povedlo sepsat, s jistými mezerami, dějiny a současnost jednoho národa, postavit klasickou románovou stavbu na hlavu a čtenářům hlavu zamotat faktem, že knihu vydal rovnou ve dvou různých variantách – jedné pro muže, druhé pro ženy. Faktem je, že se obě verze od sebe liší pouze v jediném odstavci, fragmentu jednoho rukopisu, o němž se dvě postavy baví.

Historickým rozměrem ale román zdaleka nekončí. Ostatně množstvím personifikací a synestezie (národ Chazarů žene žhnoucí ticho a dějiny a místopis mají vyteťované na těle, zpívají obsah ikon, písmena chazarské abecedy dostala jména podle jídla, číslice podle druhů soli, jejich sny smrdí, chazarský týden může dostat menstruaci a neděle páchnout a pouštět větry jako uzdravující se mrzák) je pro čtenáře chtivého umělecké literatury hotovým švédským stolem, a to doslova. Román-slovník je postaven zejména na chuti, na permanentním pocitu účasti na opulentní hostině. Čtenářské opulentní hostině.

Dominik Melichar

ANKETA LEGENDA

V dnešní anketě jsem se ptal lidí na jejich názor na legendární události a osobnosti. Respondenti velmi odlišných habitů nezávisle na sobě zmínili prvního prezidenta České republiky.

Viktor Hájek

1. Věříte nějakému mýtu?
2. Která současná či historická osobnost je pro vás legenda?
3. Máte nějakou historiku z hradeckého divadelního festivalu?

Tadeáš z Hradce Králové, prodavač v Kubíku („nejlepší samoobsluha ever“)

1. Ne, nevěřím.
2. Určitě Octavianus Augustus, první římský císař. To, protože to byl vážně borec, jak se chopil moci, dokázal udržet hranice a rozšířil slávu Římské říše. A samozřejmě taky Václav Havel.
3. Určitě by nějaká byla, ale nevím, jestli si ji pamatuji. Bývám tu pod vlivem alkoholu.

Anna z Prahy studující tvorbu ve veřejném prostoru

1. Věřím na fecké báje a pověsti, třeba trojský kůň nebo na ty dvě skály v moři, jak skrze ně museli proplout hrdinové, aby někoho zachránili.
2. Václav Havel, bez něho bychom dneska nebyli tam, kde jsme.
3. Jsem tu poprvé v životě, takže doufám že dneska nějakou vytvoříme.

Student a bankéř Lukáš z Hradce Králové

1. Věřím, že pyramidy nepostavili lidé.
2. Třeba Václav Havel, protože byl schopný a vážili si ho i v zahraničí.
3. Jo jo, to mi tu jednou na koncertě zahodili berli do kroví. Nikdy už se nenašla.

DÉMON SOUCIT

Slovenská režisérka Júlia Rázusová vytvořila několik netradičních scénických adaptací beletristických předloh, z nichž některé bylo možno zhlédnout i v Česku: *Moral Insanity* podle Ecova *Pražského hřbitova*, *Galapágy* podle Vonneguta (titul uvádí pražské divadlo Komédie) či *Amor Fati / Kramerová vs. Kramer* podle stejnojmenného románu Averyho Cormana (inscenace se na Regionech hrála loni). Ve středu se režisérka na festival vrátila s adaptací psychologického románu Stefana Zweiga *Netrpělivost srdce*, již vytvořila pro Státní divadlo Košice. Oproti zmíněným počínům

jde o inscenaci esteticky krotší, svým sdělením ale velmi přesvědčivou.

Román dovádí do tragických důsledků vztah mezi ukvapeným samaritánem a objektem jeho soucitu, tedy poručíkem rakouské armády Antonem „Tonim“ Hofmillerem a ochrnutou dcerou místního boháče Editou. Kvůli jednomu faux pas a potřebě ho odčinit se Toni, aniž by si to zprvu naplno uvědomoval, zaplete do nebezpečné hry s dívčinými emocemi. Sebestředná Edita si jeho soucitní chování mylně interpretuje jako náklonnost, zamíluje se do něj a z vytoženého svazku s ním učiní jedinou motivaci svých snah o uzdravení. Aniž by o to kdy stál, má Toni náhle v rukou dívčin život... Ale jde tento nechtěný dar vůbec kulantně odmítnout? Ona titulní „netrpělivost srdce“ označuje soucit v jistém smyslu povrchní, zlástný, jaksi vynucený potřebou obstát sám před sebou a před společností, přesvědčit ostatní i sama sebe, že jsem dobrý člověk. Soucit, který více než s osobou potřebného souvisí s vlastním egem.

Aby Rázusová vystihla problematiku fatální „otravy soucitem“ ve všech těchto nuancích, vkládá mezi dialogické pasáže mnoho vnitřních monologů, které se představiteli Tonioho Tomáši Divoři daří zprostředkovat nepateticky, s citem pro ambivalentní charakterizaci postavy. Toni není ani kladas, ani záporák, ale člověk chybující a zbrklý, neschopný včas odhadnout důsledky svého jednání a příliš zbabělý

Petra Zachatá

na to, aby se přiměl učinit nepopulární rozhodnutí. Edita není ve ztvárnění Aleny Ďuránové žádnou křehkou, neduživou holčičkou, ale vespélou ženou disponující nesporným půvabem. Se svým okolím většinou jedná odměřeně a věcně, o to víc překvapí její nečekané nenávistné extempore či nával vášně, při němž Toniho doslova přišpendlí svým žádostivým tělem ke zdi. Tělesnost a pohyb či jeho omezení ostatně v inscenaci hrají velkou roli, vojáci dělají kliky nebo symbolicky cválají na koních, Edita v obtaženém úboru rehabilituje nohy na speciální konstrukci, s oblibou se demonstrativně sesouvá na zem – je to trochu citové vydírání. Po scéně se herečka mimochodem pohybuje pouze pomocí rukou, k přesouvání jí slouží nejrůznější hrazdy a úchyty. Zatímco horní polovina Editina těla překypuje silou a energií, zmrzlé nohy ji táhnou k zemi.

V zadním prospektu bíle vykryté scény, schopné evokovat jak kasárna, tak Editinu vilu, zeje otvor ve tvaru rovnoramenného kříže. Trochu připomíná logo Červeného kříže. Pomáhat potřebným je jistě věc záslužná, to inscenace nerozporuje. Zřetelně, byť umělecky zdoluhavě, ukazuje, že každá pomoc má své hranice. Pokud samaritánství sklouzne do příliš osobní roviny a stane se závislostí, vzniká vlastně nerovný mocenský vztah, který lze snadno zneužít. Cesta do pekla je dlážděna dobrými úmysly.

Petra Zachatá

SETKÁVEJTE SE A DEBATUJTE, POVZNAŠÍ TO!

Divadelní festival s dosahem a přesahem se pozná podle toho, že během něj vzniká prostor pro debatu, třeba jen neoficiální, v klubech a hospodách, nebo taky po sms a mailech. Včera mi takhle napsal teatrolog, můj bývalý pedagog a autor Vladimír Just, že sice nebyl osloven, ale rád by odpověděl na anketu s tématem Ukrajina, která byla uveřejněna v předminulém čísle.

Zde jsou pro připomenutí otázky:

1. Přinutila vás válka na Ukrajině zajímat se více o globální dění?
2. Jak dlouho si myslíte, že je možné Ukrajinu podporovat?
3. Podporovali byste, třeba finančně, znovuvybudování ukrajinských měst?
4. Nemyslíte si, že jsou dnes umělci oceňováni na základě jejich politického názoru, nikoliv kvality tvorby?

A zde odpovědi profesora Vladimíra Justa:

1. Ne, zajímám se o to už 55 let.
2. Tak dlouho, jak bude Ukrajina potřebovat k vyhnání okupantů.
3. Ano, přispěl jsem, má rodina poskytla ukrajinské matce se dvěma dětmi od konce února ubytování.
4. Ne, kdo si to myslí, nezažil bolševika.

Poté následovala naše krátká písemná debata o tom, jak je vhodné aktualizovat inscenace, pokud se stane tak významná (smutná, politováníhodná a frustrující)

událost, jako je válka na Ukrajině. Třibili jsme si názory, v podstatě jsme se shodli, jelikož oba uznáváme divadlo především v angažované rovině. Každopádně Vladimír ještě navečer poslal glosu, kterou rád otiskujeme.

Ke *Třem sestrám Slováckého divadla, které řadím mezi nejlepší a nejoriginálnější představení Regionů i celé letošní sezony, ba vejdou se mi i do TOP desítky z x-set Čechovů mého diváckého života, mám jen pár bagatelních otázek. První se týká kostýmů – a „aktualizací“. Aktualizovat postavu covidovou rouškou mohlo fungovat tak před šesti měsíci, v době premiéry, i když i tehdy bych to považoval za zbytečný pokus navázat kontakt s dnešní realitou. Složitější je to s uniformami vojáků. Pro někoho, kdo denně sleduje hrozivé děje z Ukrajiny, páchané i na dětech a ženách mužů v těchto nebo velmi podobných uniformách, jde o nepříjemně zavádějící konotaci. Už vzhledem k datu premiéry jde o konotaci nezáměrnou (i když tyto uniformy byly k vidění v akci už při srovnávání jiných než ukrajinských měst se zemí, přinejmenším v Grozném či v Sýrii), jenže inscenace není ani náhodou o dnešních časových válkách, agresích a invazích, maximálně o nadčasových válkách, agresích a invazích v lidských a rodinných vztazích, v lidské duši, proto je pro nás Čechov právě tak vzrušující, takže znovu má otázka: proč tedy od prvního dějství ty doslovné uniformy? (Naštěstí*

v dalších dějstvích změněné v jakási univerzální, kýženě zobecněná „kimona“?)

Vše, co jsem napsal, neubírá nic z mé úcty k celku, atmosféře, duši představení i k famózním hereckým výkonům, z nichž jmenovat jeden by znamenalo křivdu na všech ostatních.

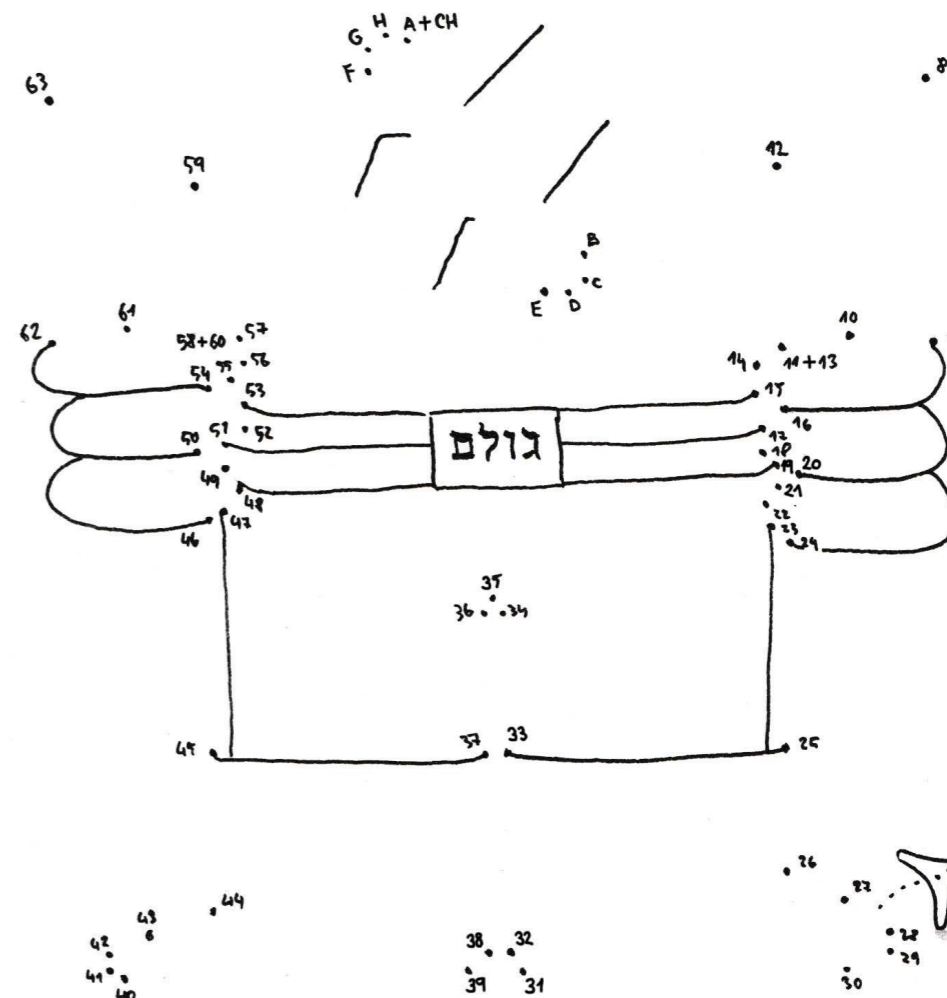
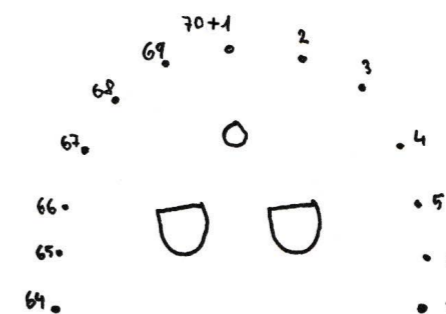
K tomu jen dodávám, že divadlo chápu jako prostor pro diskuzi, vše, co jste se v letošním Hadriánu zatím dočetli, je náš (nikým) nekorigovaný světónázor, naše subjektivní hodnocení, náš postoj ke světu a umění. Často se ani v redakci (tedy v šesti lidech) neshodneme na tom, co je „dobré“ a „špatné“ divadlo. Proto si dovoluji tento článek ukončit radou a zároveň prosbou: chodte do divadla, čtěte Hadriána a nebojte se vyjádřit svůj názor. Pojďme se společně ptát, co má – a jak – divadlo sdělovat. Je to fajn dobrodružství.

Lenka Dombrovská

PS: Korektor Dominik Melichar po přečtení tohoto článku pravil, že je možná divadelně a společensky zvrhlý, ale že se těšil, jak si s profesorem V. J. vjedeme do vlasů (asi rád sledoval kritickou Katovnu). Dobře, dodávám pro nedovtipivší: *Tři sestry* ze Slováckého divadla řadím mezi své letošní kulturní propadáky. Během představení jsem se opravdu nebavila a většinou jsem nechápala, jak někdo může tak brutálně zabíjet Čechovovskou poetiku nedořečeností. A nudu (si) vykládat tak doslovně... Ale přesto jsem ochotna o tom debatovat.

HLINĚNÁ LEGENDA

Ahoj! Pomoz nám oživit Golema. Spoj tečky a vybarvi obrázek.

ČTVRTEK 30/6/2022

English friendly
rodinné/family friendly

14.00–18.00	Plenér před Divadlem Drak	Zanech stopu!	Leave Your Mark!		Čarokrásno kolektiv	Ústí nad Labem	dobrovolné/ voluntary admission	
14.00–19.00	Plenér před Divadlem Drak	Kolotoč řezbáře Matěje	Matěj the Carver's Carousel		Řezbář Matěj	ČR	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00	Plenér před Divadlem Drak	Lekce špičkování	On Points	40 min	Holektiv	Praha	Dárek za vysvědčení– zdarma/free admission	
15.00	Divadelní šapitó	Rusalka od Vydří řeky	Rusalka from Vydra River	40 min	Jana Kozubková	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00	Studio Beseda	Last Drop	Last Drop	45 min	Stransky Art Company	Praha	250 Kč	
15.00–18.30	Žižkovy sady	Aktivity pro děti a rodiče	Activities for Children and Parents		Salinger	Hradec Králové	zdarma/free admission	
15.00–20.00	Žižkovy sady	Benefiční prodej omalovaných kamínků	Fundraising sale of painted stones		Oblastní charita Hradec Králové	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00–21.00	Hlavní scéna Klicperova divadla, Hlavní scéna Divadla Drak, Infocentrum v Žižkových sadech	Festivalová hra REGION DRAMOX	Festival game REGION DRAMOX		DRAMOX	ČR	zdarma/free admission	
15.30	Letní scéna Klicperova divadla	O Bajajovi	About Bajaja	40 min	Bilkovo kratochvilné divadlo	Hradec Králové	zdarma/free admission	
16.00	Studio Beseda – terasy	Kitchen table – Last Drop	Kitchen table – Last Drop	60 min	studenti středních škol, Anna Moberg, Kjell Moberg	NO/CZ/UK	zdarma/free admission	
16.00	Stan před Divadlem Drak	Golem	Golem	40 min	Studio DAMŮZA	Praha	90 Kč	
16.30	Dvorana Nového Adalbertina	Ani za milion	Not for a Million	80 min	HRRR – divadelní spolek	Nemošice	dobrovolné/ voluntary admission	
17.00	Hlavní scéna Divadla Drak	Tři ženy a zamilovaný lovec	Three Women and a Hunter in Love	70 min	Geisslers Hofcomoeianten	Praha	200 Kč	
17.00	Šapitó Žižka	Příběhy z celého světa/ Vyprávění na přání	Tales from all over the World/Stories on Demand	60 min	StorytellingCZ	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
17.00	Open Air šapitó	koncert		40 min	Týna Mrázková & Sam Rychtar		dobrovolné/ voluntary admission	
18.00	Městská hudební síň	Suitcaseboarding	Suitcaseboarding	37 min	tYhle	Praha	150 Kč	
18.30	Plenér před Divadlem Drak	Letkyně	Aviatrixes	40 min	Holektiv	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
18.30	Gočárovo schodiště	Tak sebou pohni	Get Moving	25 min	17	Karlovy Vary, Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
19.00	Atrium Radnice	Ošklivé písně o hezkém světě vz. 2022	An Ugly Song about a Beautiful World version 2022	60 min	Inženýr Vladimír	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
19.00	Hlavní scéna Klicperova divadla	Chazarský slovník	Dictionary of the Khazars	140 min	Divadlo Husa na provázku	Brno	410–450 Kč	
20.00	Divadelní šapitó	Improzero	Improv Zero	60 min	České národní improvizáční divadlo	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
20.30	Studio Divadla Drak	V mém životě není nic, co by ukazovalo, že jsem uvnitř ošklivá	There is Nothing in My Life that Shows I Am Ugly on the Inside	80 min	Compagnie Gare Centrale	Belgie	300 Kč	
21.00	Dvorana Nového Adalbertina	Osiřelý západ	The Deserted West	90 min	DS exVeseláci?!	Ústí nad Orlicí	dobrovolné/ voluntary admission	
21.00–2.00	Hudební šapitó	párty		300 min	Pavlo Chekay	Olomouc	dobrovolné/ voluntary admission	
21.00	Jižní terasy	Školní výlet	School Trip	20 min	Václav Bartoš	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
21.20	Letní scéna Klicperova divadla	koncert		90 min	JH Big Band	Hradec Králové	zdarma/free admission	
21.30	Městská hudební síň	Triptych	Triptych	55 min	Hans Sachs	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
22.00	Šapitó před Divadlem Drak	koncert		60 min	Acoustic Needles	ČR	dobrovolné/ voluntary admission	
22.00	Studio Beseda	Otisky	Fingerprints	75 min	Divadlo na cucky	Olomouc	200 Kč	
22.15	Atrium Radnice	100 songů	100 Songs	50 min	OLDstars	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	